

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/81/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

13/2015. (I. 22.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ jogi képviselője útján 2014. február 7-én előterjesztett **panaszát** a 2015. január 22-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Az ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos jogi képviselője elektronikus úton terjesztette elő panaszát 2014. február 7-én, (amelyhez meghatalmazását csatolta), melyben egy 2014. január 23-án a Budapesti Rendőr-főkapitányság * kerületi Rendőrkapitányság járőrei által foganatosított intézkedést kifogásolt.

I.

A beadvány szerint 2014. január 23-án 11 óra 20 perctől 14 óra 25 percig a panaszos az illetékes rendőrkapitányság intézkedése alatt állt. A panaszos a megjelölt időtartamot megelőzően a * területén másodmagával békés állampolgárként gyalogosan közlekedett, amikor a rendőrkapitányság járőrei kifejezetten azzal a céllal, hogy vele szemben intézkedést foganatosítsanak, megállították, kezét a gépjárműre helyezték, a panaszos intézkedés okát firtató kérdésére azt válaszolták, hogy „Tudja azt maga nagyon jól”.

A panaszos kezét hátrabilincseltek és betuszolták a gépjármű hátsó ülésére, úgy hogy nem ült mellé a járőr. Az intézkedéskor személyi igazolványát, lakcím igazoltatására alkalmas okiratát nem kérték el, csak bevitték a rendőrkapitányságra, ahol úgy kezelték, mint egy körözött bűnözőt, akit elfogtak. Az intézkedő rendőrök cselekménye az ügyvéd álláspontja

---

¹ Az Rtv. 93/A §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

szerint alkalmas volt arra, hogy a panaszos személyét negatív színben láttassa, vele szemben ellenérzés kiváltására is megfelelő volt.

A rendőrkapitányságon az intézkedő rendőr az előállításra vonatkozó szabályok figyelmen kívül hagyásával a panaszost a tiltakozása ellenére lefotózta, és ezt követően senki ki nem hallgatta, az ügyre vonatkozó információkat nem adott át a panaszosnak, az intézkedők közül senki nem hozott a tudomására semmit. A személyi szabadsága korlátozásának három óras időtartama alatti kiszolgáltatott helyzete a panaszost megviselte, és az igazoláson ezért sem jelölte be, hogy panaszja lenne, mert szabadulni akart, tehát fenyegetettségében, kényszerhelyzetben tette erre vonatkozó nyilatkozatát.

A jogi képviselő kéri, hogy a panaszt határidőben benyújtottnak és jelen beadványát egyben igazolási kérelemként is tekintse a Testület, ugyanis a panaszos önhibáján kívül nem volt abban a helyzetben, hogy a panaszt saját maga előterjeszthesse. Az ügyvédi meghatalmazás kiállításától pedig a nyolc napos határidő még nem telt el.

2) Az előadó testületi tag 2014. február 12-én kelt levelében tájékoztatta a panaszos jogi képviselőjét a Testületre irányadó hatásköri és eljárási rendelkezésekről, határidőkről, egyúttal számos pontosító kérdést tett fel az intézkedéssel kapcsolatban, valamint nyilatkozatra hívta fel az áttételre és közzétételre vonatkozóan.

3) A jogi képviselő a Testület kérdéseit megválaszolja 2014. március 3-án az alábbi panaszkiegészítést terjesztette elő.

A helyszínen két járőr intézkedett, akik nem mutatkoztak be, nem jelölték meg az intézkedés alapját és jogcímét sem, és a panaszos ezt is sérelmezi. Az intézkedéskor körülbelül 5-6 járókelő lehetett a közterületen, akik szemtanúi voltak az esetnek. A panaszos nem tanúsított ellenállást, kérdésére csak a „tudja maga jól” válasz hangzott el, egyéb nem. A kényszerítő eszköz használatára nem figyelmeztették. A lefotózás úgy történt, hogy az előállításakor a panaszost az intézkedő személy fényképezőgéppel többször lefotózta, de nem adott ennek okáról/szükségességéről magyarázatot. Az előállítás okáról a rendőrkapitányságon sem tájékoztatták, a panaszjogáról sem világosították fel, csak az igazoláson olvasható róla. A panaszosnak nincsen arról tudomása, hogy előállítása alatt érdemi eljárási cselekmény történt volna, mint ahogyan arról sem, hogy indult volna bármiféle eljárás az intézkedéssel összefüggésben.

A jogi képviselő a panasz-kiegészítését úgy zárta, hogy mind az áttételhez, mind az anonimizált formában történő közzétételhez hozzájárulnak.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) Az intézkedés napján készült előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz végrehajtásáról szóló jelentés szerint az intézkedést a Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) * kerületi Rendőrkapitányságának (a továbbiakban együtt: illetékes rendőrkapitányság) állományába tartozó T. E. r. törzssászlós és B. P. r. zászlós foganatosította.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdés alapján – mint személyi szabadságában korlátozott személyt – átvizsgálták, illetve 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján – mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt– előállították.

Az intézkedés során az Rtv. 48. § b) és c) pontjai alapján bilincset alkalmaztak támadás és a szökés megakadályozása érdekében. A bilincs alkalmazására figyelmeztetés történt. A bilincset 2014.január 23-án 11 óra 25 perc és 11 óra 55 perc között alkalmazták. A rendőri intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. Az előállított panaszos kérte hozzátartozója kiértesítését.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményt a jelentés a következőként rögzíti.

A szolgálat teljesítése során 10 óra 45 perckor a Központ utasítására T. E. r. törzssászlós megjelent a * szám alatt, mivel onnan ál- önkormányzati dolgozókról érkezett bejelentés. A bejelentő, V. M. (a bejelentő adatai a jelentésben szerepelnek) elmondta, hogy nem sokkal ezelőtt becsengetett hozzá két harminc év körüli férfi, majd azt mondták, hogy a * Önkormányzat megbízásából jöttek, lakásellenőrzés céljából. V. M. ekkor igazolványt kért tőlük, melyet felmutatni nem tudtak. Ekkor megkérdezte tőlük, hogy hol található pontosan az * kerületi Önkormányzat, de a két férfi ezt sem tudta megmondani.

A fentiek alapján V. M. a férfiakat nem engedte be a lakásba, közölte velük, hogy hívja a rendőrséget. A férfiak ekkor a helyszínről eltávoztak, ő ekkor értesítette a rendőrséget. V. M. a rendőrök kérdésre elmondta, hogy mindkét férfi kb. 170-180 cm magas, mindketten 30 év körüliek, és mindketten sötét kabátot viseltek. Az egyik férfi sovány, kifejezetten „rossz arcú”, míg a másik teltebb, kerekded arcú.

A rendőrök ezután a két leírt férfi kutatására indultak, amely során T. E. r. törzssászlós felvette a kapcsolatot az illetékes rendőrkapitányság térfigyelő szolgálatának operátorával, aki a* kerület, * téren elhelyezett térfigyelő kamera felvételeit visszanezte, majd közölte, hogy a két férfi látszik a kamera felvételén, és személyleírásukat kiegészítve közölte, hogy a soványabbik világos nadrágot, illetve a kabát alatt sötét felsőt visel, melynek mellrészén egy világos sáv fut keresztbe. A másik férfi fekete nadrágot visel. A környékbeli utcák átvizsgálása során a jelentést író rendőrök 11 óra 20 perckor az * utcában figyelmesek lettek a személyleírásnak megfelelő két férfira, akiket így igazoltatásra szólítottak fel.

Az intézkedés során R. L. (az adatai szerepelnek a jelentésben) és a társaságában lévő panaszos a rendőr kérdésére elmondták, hogy a * sétálni jöttek, mivel R. L. még sohasem járt a *.

Ezek után külön-külön meghallgatták a feleket, mely során R. L. elmondta, hogy a * a panaszossal együtt indultak el, gyalogosan a * kerületből, végig gyalog jöttek, ő csak sétálni akart a *, más célja nem volt. A panaszos pedig elmondta, hogy R. L.-lel a * kerületből indultak együtt, a * térig metróval jöttek, majd onnan a *busszal felmentek a *, mivel egy

szőke lányt keresnek, akinek lakcímeiként a *. számot adta meg. A kérdésre, hogy hogy hívják a lányt, vagy közelebbi dolgot el tud-e róla mondani, a panaszos válaszolni nem tudott.

Az előzmények alapján, illetve az eltérő válaszok miatt T. E. r. törzszászlós közölte a nevezettekkel, hogy őket a további intézkedés megtétele végett az illetékes rendőrkapitányságra előállítja, melyet ők tudomásul vettek. A kapitányságon átvizsgálták ruházatukat, melynek során R. L. jobb nadrágzsebéből előkerült 1 db kulcs, amely kék bilétával volt szerelve,* feliratot tartalmazta. R. L. a kérdésre, hogy került hozzá a kulcs, azt mondta, hogy aznap találta a * téren.

Ezt követően T. E. r. törzszászlós elment a fenti címre, a lakás ajtaja zárva volt, érintetlen állapotban, illetve megállapította, hogy a kulcs nyitja a zárat. A Rtv. 39.§ (1) bekezdés b) pontja alapján bement a lakásba, látta, hogy az teljesen bútorozatlan, ott bűncselekmény elkövetésére alkalmas, vagy abból származó eszközt, tárgyat nem talált. A házban tanúkatatást végzett, melynek során meghallgatta N. V.-t (I. em. 10. ajtó), aki elmondta, hogy több alkalommal látott a 9-es lakásnál két férfit, akik azt mondták neki, hogy az önkormányzattól jöttek, a lakáson fognak zárat cserélni. Legutóbb kb. egy hete látta őket, azonban személyleírást nem tudott róluk adni, elmondása szerint nem figyelte meg őket.

Ezt követően T. E. r. törzszászlós felvette a kapcsolatot a * Önkormányzat GAMESZ bérlemény ügyintézőjével, Sz. H.-val, aki elmondta, hogy a kérdéses lakást kb. fél éve az* Kft bérlő, a Kft. nevében T. A. képviselő jár el. Az ügyintéző a kérdésekre elmondta továbbá, hogy sem R. L.-t, sem a panaszost nem ismeri, a GAMESZ senkit nem bízott meg, hogy a nevében lakásellenőrzést vagy zárcserét hajtszon végre, illetve elmondta, hogy a *. szám alatti lakás kulcsai a GAMESZ-nál megvannak.

Az intézkedő rendőr ezek után telefonon felvette a kapcsolatot a Kft.-t képviselő T. A.-val, aki elmondta, hogy az ő tulajdona az * Kft., a fenti lakást ő bérlő a GAMESZ-től. A lakáshoz két darab kulcsot kapott, az egyik kék biléta volt, de azok a kulcsok nála hiánytalanul megvannak, azokat nem hagyta el, illetve az elmúlt időszakban bűncselekmény áldozatává sem vált. A lakást irodának kívánja használni, ott kb. két hete járt utoljára. Kulcsai korábban csak a kivitelezőnek voltak, aki át fogja alakítani a lakást, de azokat a kivitelező visszaadta neki. A kivitelező céget nem tudta megnevezni. A kérdésre, hogy hogy kerülhetett egy idegen emberhez a bérlemény kulcsa, magyarázatot adni nem tudott, elmondása szerint sem R. L.-t, sem a panaszost nem ismeri.

A két férfiről fényképet készített T. E. r. törzszászlós, akiknél viszonylag nagy összegű készpénz volt. (R. L.-nél 103 000 Ft, a panaszosnál 382 000 Ft készpénzt találtak.) R. L. többször volt büntetve csalás és más bűncselekmények miatt, a panaszos körözésben nem szerepelt.

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, illetve az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták, valamint az az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatos írásos tájékoztatót is átadták a panaszosnak.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a foganatosított intézkedések (igazoltatás, átvizsgálás, előállítás) és kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, az intézkedés során érvényesült az arányosság követelménye.

2) A rendőrség mellékelte a panaszos igazoltatásának tényéről kiállított leíratot, az ORFK körözési nyilvántartási rendszerből történt ügyeleti gyors lekérdezést, a bűnügyi nyilvántartásból történő lekérdezés eredményét, a, KEK KH lekérdezési adatlapot, illetve a BM Központi Hivatal személyi adat- és lakcím nyilvántartásból történő lekérdezés eredményét.

3) Az illetékes rendőri szerv megküldte az előállítás során kiállított további dokumentumokat.

a) A fogvatartottak jogorvoslati lehetőségeiről szóló tájékoztató átvételét a panaszos aláírásával igazolta.

b) Az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az ételmyszer és az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozat szerint a panaszos egészségügyi állapotából adódó különleges étkezési, vallásgyakorláshoz kapcsolódó igényt, illetve egyéb igényt nem jelzett, 5 órát meghaladó fogvatartása esetére élelmezést kért. A nyilatkozaton a panaszos kiértesítendő személyt (telefonszámmal ellátva) megjelölt. A kiértesítés megtörténtét dokumentálja az irat.

c) Az előállított személy jogainak ismertetéséről szóló nyilatkozatot szintén ellátta aláírásával a panaszos, mint ahogyan a fogvatartott élelemmel történő ellátásáról szóló nyilatkozatot is (élelmezést kért).

d) A rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII.13) BM rend. 2.§ (9) bekezdésében meghatározott szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, illetve az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozat szerint a fent sorolt tájékoztatókat a panaszos átvette, amelyet aláírásával igazolt.

e) Az illetékes rendőrkapitányság megküldött egy nagyon részletes tájékoztatót, amelyben a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság eljárására vonatkozó leírás található (arról, hogy a fogvatartott személyes adatainak kezelésével vagy közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogának sérelmével kapcsolatban hová és miként fordulhat), illetve a tájékoztató csomag része a Testületre vonatkozó törvényi szabályozás ismertetése, a Testület konkrét elérhetőségeivel. A tájékoztató rögzíti, hogy a fogvatartott állampolgári jogainak sérelme esetén az alapvető jogok biztosához, illetve a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyetteséhez fordulhat. Az irat tartalmazza az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalának elérhetőségeit, a tájékoztató legvégén pedig a Magyar Helsinki Bizottság (szintén elérhetőségekkel) is fel van tüntetve, mint civil jogvédő szervezet.

A tájékoztató együttes átvételét a panaszos aláírásával igazolta.

f) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2014. január 23-án 11 óra 20 perctől 14 óra 25 percig tartott. Az irat rögzíti továbbá, hogy a panaszos előállítását az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján foganatosították.

A panaszos aláírásával igazolta, hogy fenti időtartam alatt sérülése és panasza nem keletkezett.

A rendőrség megküldte a civil szervezetek listáját, amelyet az igazoláshoz mellékelnek, ezen számos jogvédő szervezet elérhetősége szerepel.

4) Az intézkedést foganatosító r. zászlós a Testület kérdéseit megválaszolva 2014. március 18-án az alábbiakkal egészítette ki korábbi jelentését.

A panaszossal és társával szemben 2014. január 23-án 11 óra 20 perckor a * utcában (a K. utca és a F. utca közötti szakaszon) került sor személyi szabadságot korlátozó intézkedésre.

Az intézkedésre a következők alapján került sor: az Rtv. 29. § (1) bekezdés - igazoltatás, 31. § (1) bekezdés alapján személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása, és a 33.§ (2) bekezdés b) pontja - bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása.

Az intézkedések oka az volt, hogy ál-önkormányzati dolgozók megjelenéséről érkezett bejelentés a D. tér 7. sz. alatti lakostól. Az intézkedés célja a bejelentésben szereplő tények, adatok pontos kivizsgálása volt: sz ismeretlen személyek felkutatása, személyazonosságuk megállapítása.

A személyleírások és a térfigyelő kamerák felvételei alapján megállapítható volt, hogy vélhetően a panaszos és társa az ál-önkormányzati dolgozók, ezért a helyszíni intézkedéskor szóban tájékoztatást kaptak arról, hogy előállítják őket az illetékes rendőrkapitányságra. Az intézkedéskor a nevezett személyek a rendőri felszólításnak eleget tettek.

A sérelmezett kijelentés elhangzásával kapcsolatban („tudja az maga jól”) a jelentés rögzíti, hogy a rendőri intézkedés alkalmával személyiségi jogokat sértő kijelentés, ami vádaskodó, aránytalanul túlzó, bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, lealázó lett volna, nem hangzott el. Az intézkedés hangnemére vonatkozóan azt rögzíti a jelentés, hogy a nevezett személyekkel kapcsolatosan a kommunikáció csak a bejelentéssel, és a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kérdésekre terjedt ki. Az előállított személyek viselkedése és magatartása nem volt agresszív vagy támadó, a kommunikáció során a hangnem végig nyugodt volt. Az intézkedés alkalmával az előállított személyek egyenlő bánásmódban részesültek.

A szolgálati fellépéssel kapcsolatban a jelentés leírja, hogy az megfelelt az előírásoknak: az intézkedést szolgálati gépjárművel, egyenruhában (név – azonosító – rendfokozat) hajtották végre, a napszaknak megfelelő köszönéssel, majd a további intézkedéseket is közölték.

Az intézkedés során alkalmazott kényszerítő eszköz használattal kapcsolatban a jelentés azt tartalmazza, hogy az előállítás alkalmával a Rtv. 48.§ c) pontja alapján került sor bilincs alkalmazására. A bilincs 11 óra 45 perctől 11 óra 55 percig volt az előállított személyen, a kezek hátrabilincselésével. Azzal a panaszosi kifogással kapcsolatban, hogy ezen magatartás alkalmas volt arra, hogy a panaszost negatív színben tüntesse fel, a jelentés rögzíti, hogy az *utca ezen szakaszán a rendőri intézkedéskor nem volt gyalogos forgalom, olyan személy, aki kifejezetten ezt nézte volna, nem volt. A bilincs alkalmazását megelőzően a törvényi figyelmeztetés megtörtént. Az előállítottak magatartása az intézkedéskor nem volt agresszív, de szökésüktől tartani lehetett.

Az intézkedés alkalmával szóban közölték a panaszossal az előállítása okát [Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pontja], hogy mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, előállítják.

A panaszos azon kifogásával kapcsolatban, hogy nem ült hátra mellé járőr, a jelentés a következőket tartalmazza. A helyszínen két férfit vontak intézkedés alá, és bilincseltek meg. A helyszínen rendelkezésre álló gépkocsi nem beszállítás céljára kialakított jármű volt, és mivel a beszállításukhoz más rendőri egység segítségét az adott időpontban nem lehetett kérni, így a legcélrányosabb döntés az volt, hogy a szolgálati gépkocsi hátsó ülésén foglaltak helyet. A hátsó ülésre azért nem szállt melléjük rendőr, mert hárman már túl zsúfoltan ültek volna, és a hátra ülő rendőr szolgálati lőfegyvere a megbilincselte személyek test és kéz közelébe került volna.

Az előállítás időtartama 2014. január 23-án 11 óra 20 perctől 14 óra 25 percig, azaz 3 óra 5 percig tartott. Ez idő alatt került sor a kapitányság épületében a letéti jegyzőkönyv kitöltésére, az ügyszóhoz kapcsolódó „kulcs”-on szereplő cím ellenőrzésére, ott tanúkutatás elvégzésére, a GAMESZ-ügyintézőjén keresztül adatgyűjtésre, a kulcshoz tartozó tulajdonos felkutatására, és az előállítás alkalmával szükséges adminisztráció elvégzésére (tájékoztatók ismertetése, jelentés elkészítése), végül a letétben szereplő tárgyak, értékek kiadására került sor.

Az előállított személyekről a Rtv. 42.§ (1) bekezdése alapján felvétel készült, a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben. Tekintettel arra, hogy a *kerület illetékességi területén több esetben előfordultak trükkös lopások (melyek hasonló módszerrel történtek, mint ahogy az előállított személyek próbálkoztak), a személyek előállítása, illetve a sértettek felkutatása és fényképfelvétel készítése szükséges és indokolt volt.

Az előállításkor szóban tájékoztatták az előállított személyt a panasztételi lehetőségeiről, majd írásban is, mely tájékoztatók elolvasását a panaszos aláírásával igazolta. (Az egyes tájékoztatók elnevezése szerepel a jelentésben, amelynek újbóli ismertetésétől a Testület eltekint.)

Az előállítás 2014. január 23-án 14 óra 25 perckor megszűnt, ekkor a készenléti csoportparancsnok szabadon bocsátotta az előállított személyeket, akiken nem voltak sérülések, és panaszuk sem volt. Az előállításról igazolás készült, melyet az előállítottak aláírtak, és egy példányát átvették.

A jelentés tartalma és az ügy cselekményei alapján nyílt szabálysértési és büntető eljárás nem indult, az ügyiratot lezárták.

5) Az illetékes rendőri szerv kapitányságvezetőjének a BRFK Hivatalának vezetőjének címzett, 2014. március 20-án kelt átirata új információt nem tartalmaz, a fenti jelentéseket összegzi, ezért a Testület az irat újbóli ismertetésétől eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló

30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez és jó hírnévhez, valamint a XXIV. cikkben foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrök intézkedési kötelezettségét és a panaszos intézkedés alá vonását vizsgálta meg.

A beadvány szerint a panaszos békés állampolgárként gyalogosan közlekedett a Vár területén, amikor a járőrök léptek hozzájuk, kifejezetten azzal a céllal, hogy vele szemben intézkedést foganatosítsanak, majd mindenféle irat elkérése nélkül bevitték a kapitányságra.

Az intézkedés napján kelt jelentés az intézkedés kezdeményezésének okaként azt jelölte meg, hogy aznap délelőtt a *lévő* szám alól ál- önkormányzati dolgozóról érkezett bejelentés. A bejelentő, V. M. elmondta, hogy nem sokkal ezelőtt becsengetett hozzá két harminc év körüli férfi, akik azt állították, hogy a * Önkormányzat megbízásából jöttek, lakásellenőrzés céljából. V. M. ekkor igazolványt kért tőlük, melyet felmutatni nem tudtak. Ekkor megkérdezte tőlük, hogy hol található pontosan az I. kerületi Önkormányzat, de a két férfi ezt sem tudta megmondani. A tapasztaltak alapján V. M. a férfiakat nem engedte be a lakásba, közölte velük, hogy kihívja a rendőrséget. A férfiak ekkor a helyszínről eltávoztak, ő ekkor értesítette a rendőrséget.

A bejelentő személyleírást adott a férfiakra, a rendőrök ezután a két leírt férfi kutatására indultak. Az illetékes rendőrkapitányság térfigyelő szolgálatának operátora a * téren elhelyezett térfigyelő kamera felvételeit visszanezte, majd közölte, hogy a két férfi látszik a kamera felvételén, és személyleírásukat kiegészítve közölte, hogy milyen ruházatot viselnek.

A környékbeli utcák átvizsgálása során a jelentést író rendőrök 11 óra 20 perckor az * utcában figyelmesek lettek a személyleírásnak megfelelő két férfira, – köztük a panaszosra – akiket igazoltatásra szólítottak fel.

a) A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Testület szerint a bejelentésben közöltek (ál- önkormányzati dolgozók lakásba való bejutási kísérlete) alapján nyilvánvaló volt, hogy a megjelölt helyszínen bűncselekmény gyanúja merül fel, amely bejelentés megalapozottságát a rendőröknek ellenőriznie kellett, hogy eldönthessék, szükséges-e az ott tapasztaltak alapján további intézkedéseket foganatosítani.

A Testület megállapítása szerint a fenti bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

b) A rendőrségi iratok a panaszosi állítással ellentétben arról számolnak be, hogy a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták.

A hivatkozott jogszabályhely intézkedéskor hatályos rendelkezése szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni (személyazonosító igazolvánnyal, illetve olyan hatósági igazolvánnyal, ami a személyazonosításhoz szükséges adatokat tartalmazza). A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

A rendőrségi iratok áttanulmányozását követően a Testület a rendőrség állítását fogadta el az igazoltatás megtörténtével kapcsolatban, mivel egyrésztől valamennyi lekérdezéssel kapcsolatos dokumentumot rendelkezésre bocsátotta a rendőri szerv (amelyeken a lekérdezés pontos időpontja is rögzítve van, így kétséget kizáróan megállapítható, hogy még a helyszínen lekérdezték a panaszos adatait), másrészt az iratokban nem szerepelt olyan körülmény, amely kétséget támasztott volna az igazoltatás megtörténtével kapcsolatban.

A Testület álláspontja szerint a panaszos közrend, közbiztonság védelme érdekében foganatosított igazoltatását a rendőrök által megjelölt, ál-önkormányzati dolgozókra vonatkozó bejelentés megalapozza, ezért **a panaszos igazoltatásához a Rtv. 29. § (1) bekezdés I. fordulója megfelelő jogalapot biztosított, ezért nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez való joga.**

2) A Testület ezt követően a panaszos előállítását vizsgálta meg.

A beadvány szerint a panaszos békés állampolgárként sétálgatott másodmagával a *, amikor intézkedés alá vonták, és bevitték a rendőrkapitányságra.

a) A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján állították elő. Az idézett rendelkezés szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja, hogy a bűncselekmény, vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a bűncselekményt, avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben

rendelkezésre álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy panaszosokkal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Btk. a magánlaksértés tényállását a 221. § alatt részletezi, e szerint: „*Aki más lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével bemegy, illetve ott bent marad, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésből kiolvasható, hogy a rendőrök a bejelentő meghallgatása és a térfigyelő szolgálati operátorral való kommunikációt követően a részletes személyleírás és az általuk viselt ruházati leírás birtokában a bejelentésben megjelölt férfiak felkutatására indultak, és a környékbeli utcák átvizsgálása során lettek figyelmesek a személyleírásnak megfelelő két férfira, akiket igazoltatást követően külön-külön meghallgattak.

Ennek során a panaszos elmondta, hogy R. L.-l a * kerületből indultak együtt, a * kerületi térig metróval jöttek, majd onnan a *, mivel egy szőke lányt keresnek, akinek lakcímeként a * számot adta meg. A kérdésre, hogy hogy hívják a lányt, vagy közelebbi dolgot el tud-e róla mondani, a panaszos válaszolni nem tudott. R. L. a panaszos állításaival szemben úgy nyilatkozott, hogy a * a panaszossal együtt indultak el, gyalogosan a * kerületből, végig gyalog jöttek, mivel ő csak sétálni akart a *, más célja nem volt.

A Testület álláspontja szerint a rendőrségi iratokban a fent részletezett körülmények (bejelentés és személyleírás) miatt, valamint az intézkedés alá vont panaszos és társa ellentmondásos nyilatkozatai alapján a panaszossal szemben a bűncselekmény (előállításhoz szükséges mértékű *egyszerű*) gyanúja fennállt.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előállítás jogalapja tekintetében a panaszos személyi szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett a) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek tehát azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre igennel felelt.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya, továbbá az, hogy a bűncselekmény megalapozott gyanúját kizárni csak további bizonyítási cselekmények és adatgyűjtés elvégzésével lehetett – amelyek mielőbbi fogatosításához a panaszosnak is érdeke fűződött -, megalapozta és indokoltá tette a panaszos előállítását. Ráadásul a panaszos szabadon hagyása esetén fennállt annak a veszélye, hogy társával összebeszélhet.

Az előállítást a Testület mindezek alapján arányosnak találta, ezért megállapította, hogy a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem érte sérelem.

c) A Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló információk szerint a panaszos előállítása 2014. január 23-án 11 óra 20 perctől 14 óra 25 percig tartott, mely időtartam alatt a kapitányságon átvizsgálták a panaszos és társa ruházatát, mely során R. L. jobb nadrágzsebéből előkerült 1 db kulcs, amely kék bilétával volt szerelve, *” feliratot tartalmazta. R. L. a kérdésre, hogy került hozzá a kulcs, azt mondta, hogy aznap találta a *téren. Ezt követően az intézkedést fogatosító r. törzszászlós elment a fenti címre, ahol megállapította, hogy a kulcs nyitja a zárat. A járőr bement a lakásba, majd a házban tanúkutatást végzett, melynek során meghallgatta N. V.-t. Ezt követően a r. törzszászlós felvette a kapcsolatot a * Önkormányzat GAMESZ bérlemény ügyintézőjével, aki elmondta, hogy a kérdéses lakást az A. Kft bérlő. Az ügyintéző a kérdésekre még elmondta, hogy sem R. L.-t, sem a panaszost nem ismeri, a GAMESZ senkit nem bízott meg, hogy a nevében lakásellenőrzést hajtson végre. Az intézkedő rendőr ezek után telefonon felvette a kapcsolatot az A. Kft képviselőjében eljáró T. A.-val, akit ez ügyben meghallgatott. Ezen nyomozati cselekmények elvégzése mellett elvégezték a rendőrségen a

befogadással kapcsolatos teljes adminisztrációt (személyes tárgyak letétele, tájékoztatók, jelentések elkészítése).

A Testület álláspontja szerint az előállítás három órás hossza ellenére nem tekinthető a panaszos szabadsága aránytalan korlátozásának, mivel hiába nem történt a panaszos személyes részvételét igénylő eljárási cselekmény, a rendőrség csupa olyan cselekményeket fogadosított, amelyek a panaszosnak – mint egy több személyt érintő bűncselekmény egyik feltételezett résztvevőjének – a cselekvőségét voltak hivatottak tisztázni.

A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy **az előállítás időtartama miatt sem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

d) A Testület végül azt vizsgálta, hogy tájékoztatták-e a panaszost az előállítás okáról.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos jogi képviselője sérelmezte, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (4) bekezdését figyelmen kívül hagyva nem adott tájékoztatást a panaszosnak az előállítás indokáról, nem is közölték vele, hogy mivel vádolják.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a helyszínen a panaszos szóban tájékoztatást kapott arról, hogy őt előállítják, mivel a térfigyelő rendszer rögzített felvételei alapján és a bejelentő által adott személyleírás alapján megállapítást nyert, hogy vélhetően ő az egyik személy, aki a bejelentésben foglaltak szerint magát ál-önkormányzati dolgozónak adta ki. Az intézkedést fogadosító r. törzszakaszt is közölte a nevezettekkel, hogy őket a további intézkedés megtétele végett melyik rendőrkapitányságra állítja elő. A közlést a panaszos és társa tudomásul vette.

Amint az látható, a felek állításai közt ellentmondás húzódik, amely ellentmondás egyéb rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem oldható fel, **ezért a Testület az előállítás okáról történő tájékoztatásra vonatkozó panaszosi kifogás kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

3) Ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogszerűségét vizsgálta a Testület.

a) A jogi képviselő beadványában arról számolt be, hogy a panaszost előzetes figyelmeztetések nélkül bilincselték meg, anélkül, hogy ellenállást tanúsított volna.

A rendőri jelentések a bilincselés jogalapjaként az Rtv. 48. § c) pontját (szökés megakadályozása) jelölték meg. Az intézkedés napján készült, elfogás végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszossal szemben bilincset alkalmaztak, 11 óra 45 perctől 11 óra 55 percig, a kezek hátrabilincselésével.

A Testület kérdéseit megválaszoló kiegészítő jelentés azt is tartalmazta a bilincseléssel kapcsolatban, hogy a helyszínen két férfit vontak intézkedés alá, és bilincseltek meg. A helyszínen rendelkezésre álló gépkocsi nem beszállítás céljára kialakított jármű volt, és mivel

az intézkedés alá vontak beszállításához más rendőri egység segítségét az adott időpontban nem lehetett kérni, a legcélrányosabb döntés az volt, hogy a szolgálati gépkocsi hátsó ülésén foglaltak helyet. Mivel a panaszos és társa szökésétől tartani lehetett, előzetes figyelmeztetést követően bilincset alkalmaztak velük szemben.

A bilincs alkalmazásának eseteit az Rtv. 48. §-a sorolja fel, amely szerint a rendőr a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására (a), támadásának megakadályozására (b), szökésének megakadályozására (c) vagy ellenszegülésének megtörésére (d) bilincset alkalmazhat.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit:

„a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,

b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,

c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,

d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy

g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő”.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, vagy az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, vagy az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve.

A rendőri jelentés a bilincselés alkalmazás jogalapjaként előadta, hogy a panaszos és társa szökésétől tartottak, ezért alkalmaztak bilincset. Tekintettel arra, hogy a panaszos és társa ugyanolyan létszámban voltak jelen, mint az intézkedő járőrök, és más rendőri egység (megerősítő) megérkezésére számítani nem lehetett, mivel arra aránytalanul sokat kellett várni, (amely az intézkedés elhúzódását és aránytalanságát eredményezte volna) a Testület elfogadta a bilincselés alapjául előadott rendőri érvelést.

A Testület **arra az álláspontra helyezkedett, hogy** a panaszos bilincselése jogszerű és szükséges volt, ezért **azzal összefüggésben nem tartotta indokoltnak megállapítani a panaszos emberi méltósághoz fűződő jogának sérelmét.**

Tekintettel arra, hogy az **előzetes figyelmeztetések kapcsán ellentmondás húzódik a felek állításai között – amely ellentmondás egyéb bizonyíték híján nem volt feloldható -, a bilincselés előtt elhangzó figyelmeztetésekre vonatkozó panaszosi kifogással kapcsolatban a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

A Testület a bilincselés módjával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a rendőrség a bilincselési módok kiválasztása tekintetében betartotta az előírásokat, a hátrabilincselés szükséges volt, mivel tartani lehetett a panaszos szökésétől, illetve a panaszos beszállítása nem az arra a célra kialakított járművel történt, ezért megállapította, hogy a hátrabilincseléssel nem sérült a panaszos emberi méltósághoz fűződő joga.

b) A bilincselés kapcsán azt is kifogásolta a jogi képviselő, hogy az alkalmas volt arra, hogy a panaszost bűnözőként tüntesse fel mások előtt, őt negatív színben látsassa.

Azzal a panaszosi kifogással kapcsolatban, hogy ezen magatartás alkalmas volt arra, hogy a panaszost negatív színben tüntesse fel, az intézkedő rendőr kiegészítő jelentése rögzíti, hogy az *utca ezen szakaszán a rendőri intézkedéskor nem volt gyalogos forgalom, olyan személy, aki kifejezetten ezt nézte volna, nem volt.

A Testület kérdésre panasz-kiegészítésében a jogi képviselő úgy nyilatkozott, hogy a helyszínen 5-6 járókelő lehetett.

A Testület gyakorlatában rendszeresen előfordulnak olyan ügyek, amelyekben a rendőri intézkedés nyilvános helyen, alkalomadtán szomszédok, vagy munkatársak szeme láttára zajlik. A Testület rendszerint abból indul ki hasonló esetekben, hogy a nyilvánosság bizonyos mértékig elkerülhetetlenül a rendőri intézkedések velejárója. A rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek.

A Testület nem vonja kétségbe, hogy a közterületen foganatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a vonatkozó információk tükrében a közterületen történt intézkedés nem okozott alapjogi sérelmet a panaszos oldalán, az intézkedés nem volt aránytalan e tekintetben.

Mindezekre való tekintettel a Testület megállapítása szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz, és jó hírnévhez való joga a fentiekkel összefüggésben.

c) A jogi képviselő kifogásolta azt is, hogy a megbilincselte panaszost a gépjármű hátsó ülésére „úgy tuszkolták be, hogy nem ült mellé járőr”.

A rendőri jelentések szerint a hátsó ülésre azért nem ült a panaszos és társa mellé rendőr, mert hárman már túl zsúfoltan ültek volna, és a hátra ülő rendőr szolgálati lőfegyvere a megbilincselte személyek test és kéz közelébe került volna.

A Testület elfogadta a rendőrség érvelését, és kimondta, hogy a panaszos emberi méltóságból levezethető testi integritáshoz fűződő jogát nem érte sérelem azzal összefüggésben, hogy beszállítása során nem ült mellette járőr.

A Testület megjegyzi, hogy amennyiben a panaszost egyedül állították volna elő, abban az esetben sem érte volna őt alapjogsérelem azzal összefüggésben, hogy – a biztonsági övvel beültetett – panaszos mellé nem ül járőr.

4) A rendőrök szolgálati fellépésére vonatkozóan a Testület a következő megállapításokat teszi.

A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem azonosították magukat az intézkedés során, nem közöltek semmit a panaszossal.

Az Rtv. 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye [a]) vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye [b]) igazolja.

A 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. 20. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat 5. §-a tovább részletezi. A jogszabályhely értelmében az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. Ez a közlés akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A hatályos rendelkezések alapján kijelenthető, hogy a rendőr nem volt köteles felmutatni az intézkedés kezdetekor igazolványát vagy azonosító jelvényét, mert társával együtt egyenruhában látott el szolgálatot. (Ezt a panaszos sem vonta kétségbe, hogy a rendőrök egyenruhát viseltek, valamint hogy azon szerepelt azonosító jelvényük.) Ugyanakkor a Testületnek szükséges megjegyeznie, hogy mind az Rtv., mind pedig a Szolgálati Szabályzat a rendőr nevének és az azonosító számának szóbeli közlését minden egyéb feltétel meglététől függetlenül kötelezővé teszi, ezért minden más, a rendőr kilétére utaló körülményre való hivatkozást nem fogadható el a rendőrök igazolásaként. A Testület kiemelt jelentőséget tulajdonít az intézkedés alá vontak tájékoztatásának, hiszen csak az állampolgárok megfelelő informálása mellett érvényesülhet megfelelően a jogbiztonság elve.

A szolgálati fellépéssel kapcsolatban a jelentés leírja, hogy az megfelelt az előírásoknak: az intézkedést szolgálati gépjárművel, egyenruhában (név – azonosító – rendfokozat) hajtották végre, a napszaknak megfelelő köszönéssel, majd a további intézkedéseket is közölték.

A fent ismertetett állítások között meghúzódo ellenét miatt nem volt megállapítható, hogy a szolgálati fellépés megfelelt-e a jogszabályi előírásoknak, és mivel az ellentmondás a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök szűk volta miatt nem volt feloldható, ezért a Testület

ügy foglalt állást, hogy e tekintetben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

5) A panaszos jogi képviselője sérelmezte, hogy a rendőrség a panaszos tiltakozása ellenére róla fényképfelvételt készített.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben intézkedés foganatosítására került sor (igazoltatás, előállítás). A rendőrség a képi dokumentáció készítésének jogalapját az Rtv. 42. § (1) bekezdésében jelölte meg.

A Testület számára a rendőrség csak egy fényképfelvételt küldött meg, amelyen a panaszos látszik.

Az illetékes rendőri szerv a kép készítését azzal is indokolta, hogy az I. kerület illetékességi területén több esetben előfordultak trükkös lopások (melyek hasonló módszerrel történtek, mint ahogy az előállított személyek próbálkoztak), ami miatt a személyek előállítása, illetve a lopások feltárása, sértettek felkutatása miatt a fényképfelvétel készítése szükséges és indokolt volt.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése biztosítja a rendőrség számára azt a lehetőséget, hogy a célhoz kötöttség elvét tiszteletben tartva felvételt készítsen „a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről”.

A hivatkozott szakasz (6) bekezdése ad eligazítást abban a kérdésben, hogy mely törvényes célokra használhatóak fel a rendőrségi felvételek: az „csak a rögzítés helyszínén elkövetett bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során, körözött személy vagy tárgy azonosítása vagy a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából, illetve az érintett személy jogainak gyakorlása érdekében használható fel”.

Egyértelmű, hogy a felvételek készítése során ezen célokra, továbbá az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info. tv.) 4. §-ában foglalt célhoz kötöttség – alkalmasság, feltétlen szükségesség, arányosság – elvére figyelemmel kell eljárni. Ez következik az Rtv. 11. § (1) bekezdéséből, amely szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni. A felvételkészítés, mint rendőri intézkedés kapcsán érvényesül ezen túlmenően az Rtv. 15. §-a is („a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”), amely szintén a törvényes céllal arányos rendőri tevékenység követelményét tételezi.

Az adatvédelmi biztos az 502/P/2008. számú ügyben rögzítette megállapítását, miszerint a jogszerű rendőrségi kamerahasználat feltétele, hogy a törvényi felhatalmazás köre mellett a rendeltetészerű használatra is ügyeljének, hiszen csak így felelhet meg a felvételkészítés által megvalósított alapjog-korlátozás a célhoz kötöttség és arányosság elvének.

Az Rtv. 42. § (1) bekezdése rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben egyaránt lehetővé teszi felvételek készítését a rendőrség számára. A Testület úgy véli, hogy az események rekonstruálhatósága – a felvételkészítés legitim céloknak

megfelelő alkalmazása esetén – ugyanúgy szolgálja az intézkedés alá vont személy, mint a rend fenntartóinak érdekét, hiszen egy-egy ilyen felvétel a rendőrség esetleges jogellenes cselekményeit éppen úgy tanúsítja, mint az állampolgárét.

A Testület álláspontja szerint a panaszosról az intézkedés során – melyet a Testület a fenti vizsgálata alapján jogszerűnek ítélt meg – készített képfelvétel megfelelt az Rtv. 42.§-ban meghatározott előírásoknak, mivel arra az igazoltatásával és előállításával összefüggésben, illetve más bűncselekmények feltárása érdekében került sor.

Tekintettel a fentebb kifejtettekre a Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűen készítették képfelvételt a panaszosról, így ez alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető joga.

6) A jogi képviselő kifogásolta, hogy az intézkedés kezdetén a rendőr a panaszos intézkedés okát firtató kérdésére annyit reagált, hogy „tudja azt maga jól”.

A sérelmezett kijelentés elhangzásával kapcsolatban a jelentés rögzíti, hogy a rendőri intézkedés alkalmával személyiségi jogokat sértő kijelentés, ami vádaskodó, aránytalanul túlzó, bántó, lekicsinylő, lealacsonyító, lealázó lett volna, nem hangzott el. Az intézkedés hangnemére vonatkozóan azt rögzíti a jelentés, hogy a nevezett személyekkel kapcsolatosan a kommunikáció csak a bejelentéssel, és a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kérdésekre terjedt ki. Az előállított személyekkel zajló kommunikáció és hangnem végig nyugodt volt. Az intézkedés alkalmával az előállított személyek egyenlő bánásmódban részesültek.

A Testület vizsgálatának alapját az Rtv. alapelvi szintű rendelkezése [2. § (1) bekezdés] képezte. Ez a rendelkezés ugyan kívül esik az Rtv. 92. § (1) bekezdésében megjelölt, az Rtv. IV., V. és VI. fejezetén, ugyanakkor azokat a Testület az eljárása során minden esetben figyelembe veszi, és értékeli. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület gyakorlata és korábbi megállapításai szerint ez a jogszabályhely olyan kötelezettséget ró a rendőrségre, miszerint az intézkedő rendőröknek a fennálló pozitív, tehát alapjogvédelmi kötelezettségen túl, tartózkodniuk kell minden olyan magatartástól és cselekménytől, mely az Rtv. 15. §-ának összevetésében is – az intézkedéssel szükségesen vagy elkerülhetetlenül együtt járó jogkorlátozás mértékén túl – indokolatlan vagy szükségtelen vagy akár túlzott jogsérelmet okoz az intézkedés alá vont állampolgárok alapvető jogaiban, így különösen emberi méltóságukban.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...)

indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A jelen esetben a panaszos, illetve az intézkedő rendőrök iratokban foglalt előadása oly mértékben vannak ellentmondásban, hogy az további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem oldható fel.

Az ismertetett tényállítások között meghúzódo ellentét feloldhatatlansága miatt a Testület úgy foglalt állást, hogy az a rendőri magatartás és bánásmód emberi méltóságot sértő volta nem megállapítható.

7) A panaszos jogi képviselője panasz-kiegészítésében sérelmezte, hogy a panaszos nem kapott felvilágosítást a panaszjogáról, csak az igazoláson olvasott erről a lehetőségről.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

A rendőri szerv rendelkezésre bocsátotta az előállítás során kiállított nyilatkozatokat, amelyeket a panaszos aláírásával ellátott. (Így a fogvatartottak jogorvoslati lehetőségeiről szóló tájékoztató átvételét a panaszos aláírásával igazolta, mint ahogyan a „Az előállított/elővezetett személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a szóbeli tájékoztatás megtörténtéről és megértéséről, hozzátartozó, egyéb személy értesítéséről, az élelmiszer és az írásos tájékoztatók átvételéről szóló nyilatkozat” elnevezésű iratot is aláírta. Az előállított személy jogainak ismertetéséről szóló nyilatkozatot szintén ellátta aláírásával a panaszos, továbbá az illetékes rendőrkapitányságon alkalmazott rendkívül részletes tájékoztató csomag végén is szerepel a panaszos aláírása.

A Testület a rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszost megfelelően és teljes körűen tájékoztatták a jogorvoslati lehetőségeiről, ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem látta indokoltnak megállapítani.

A Testület a lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy a rendőrök jogszerűen kezdeményezték a panaszossal szemben rendőri intézkedést, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga. A panaszos előállítását a Testület jogszerűnek, és arányosnak találta, és az előállítás időtartamát sem tekintette indokolatlanul hosszúnak ezért álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető joga. A Testület azon panaszosi kifogás kapcsán, miszerint a rendőrök nem közölték az elállítás okát, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható. A panaszossal szemben alkalmazott bilincselés kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való joga nem sérült, mivel a rendőrök jogszerűen alkalmazták a panaszossal szemben bilincset. A bilincselés módját is jogszerűnek találta a Testület, ugyanakkor a kényszerítő eszköz használatot megelőző figyelmeztetések elhangzásával kapcsolatban arra az álláspontra helyezkedett, hogy az egymásnak ellentmondó állítások miatt a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nem megállapítható. A panaszos azon sérelmével kapcsolatban, hogy a közterületen történt megbilincselése alkalmas volt arra, hogy őt bűnözőként tüntesse fel, a Testület nem látta indokoltnak az alapjogsérelem megállapítását. Nem állapított meg a Testület jogsérelemet azzal összefüggésben sem, hogy a panaszos beszállításakor nem ült mellé járőr.

A panaszosi és rendőri állítások között meghúzódó, feloldhatatlan ellentét miatt nem volt megállapítható, hogy a jogszabályi előírásoknak megfelelő volt-e a szolgálati fellépés, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme e tekintetben sem volt megállapítható. A Testület álláspontja szerint a rendőrök jogszerűen készítették képfelvételt a panaszosról, így ez alapján nem sérült a panaszos személyes adatokhoz fűződő alapvető joga. Az ismertetett tényállítások között meghúzódó ellentét feloldhatatlansága miatt a Testület a rendőr által használt hangnemmel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy az a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg. A panaszjogról történő kioktatás kapcsán a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát nem érte sérelem.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. január 22.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag